

HELŚIŃSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA

Raport z działalności w 2018 roku

Spis Treści:	str.
Wstęp	2
1. Działania mobilizacyjne i rzecznicze	4
1.1. Działania rzecznicze w kraju i za granicą	4
1,2, Międzynarodowy Festiwal Watch Docs	6
1.3. Helsińska Inicjatywa Praw Człowieka	7
1.4. Etyka, prawa człowieka i nowe technologie	8
1.5. Edukacja	8
1.6. Udział w krajowych i międzynarodowych sieciach	8
2. Programy Prawne	9
2.1. Program Interwencji Prawnej	9
2.2. Program Spraw Precedensowych	11
3. Program Międzynarodowy – Wschód	13
3.1. Monitoring Praw Człowieka	13
3.2. Litygacja Strategiczna	14
3.3. Przekazywanie know how	15
3.4. Wsparcie obrońców Praw Człowieka	15
4. Komunikacja	16

WSTĘP

Zgodnie z przyjętą strategią Helsińska Fundacja Praw Człowieka (HFPC) w 2018 r:

1. z powodzeniem kontynuowała i wzmocniła swoją działalność strażniczą, edukacyjną i badawczą w Polsce, Europie Środkowej i Wschodniej oraz na obszarze postsowieckim, działając na rzecz ochrony podstawowych praw człowieka;
2. rozpoczęła proces wdrażania planowanych innowacji w celu odpowiedniego reagowania na nowe wyzwania w zakresie ochrony praw człowieka;
3. wzmocniła swoje działania mające na celu przeciwstawienie się demontażowi rządów prawa w regionie.

Fundacja kontynuowała i rozwijała swoją działalność w zakresie monitoringu praw człowieka, badań, analiz, pomocy prawnej i litygacji strategicznej, a także rzecznictwa, edukacji i podnoszenia poziomu świadomości społecznej.

Umacniając swoją pozycję lidera litygacji strategicznej w dziedzinie praw człowieka w Europie Środkowej, Fundacja uruchomiła też program litygacji strategicznej w państwach poradzieckich.

Bardzo ważnym niedawnym osiągnięciem HFPC jest reaktywacja jej działalności w Rosji, m.in. poprzez uruchomienie dużego, finansowanego przez UE projektu, który obejmuje współpracę z organizacjami pozarządowymi w 15 regionach kraju.

O Fundacji

Helsińska Fundacja Praw Człowieka (HFPC) została założona w 1989 r. Jej powstanie poprzedziła siedmioletnia działalność podziemnego Komitetu Helsińskiego w Polsce, którego misją było monitorowanie wywiązywania się przez władze PRL ze zobowiązań dotyczących praw i wolności człowieka określonych w Akcie Końcowym KBWE w Helsinkach.

Po zmianie ustroju politycznego członkowie Komitetu założyli Fundację – niezależną organizację, której misją jest współdziałanie w budowie, umacnianiu i obronie standardów państwa prawa, demokracji konstytucyjnej oraz poszanowania praw i wolności człowieka w Polsce i zagranicą.

Struktura

Struktura zespołu HFPC ulega zmianom przewidzianym w strategii na lata 2018-2020. Zmiany mają na celu wprowadzenie silniej zintegrowanej i uproszczonej struktury, która prowadzi do rozwijania zdolności Fundacji do elastycznego reagowania i sprawnego działania w szybko zmieniającej się rzeczywistości.

Zespół.

W 2018 roku HFPC tworzyli i tworzyły:

Jacek Białas, Marta Borucka, Aleksandra Ceglowska, Robert Ceglowski, Julia Cheromukhina, Bogna Chmielewska, Elżbieta Czyż, Bożena Duda, Maria Ejchart-Dubois, Waldemar Dębski, Ewa Fabich, Małgorzata Gawlik, Julia Gerlich, Dorota Głowacka, Marta Górczyńska, Barbara Grabowska-Moroz, Grażyna Grzeszek, Witold Grzybowski, Aleksandra Iwanowska, Jarosław Jagura, Maciej Kalisz, Prof. Ireneusz Kamiński, Agata Karbowicz, Adam Klepczyński, Janina Kłosowska, Elżbieta Kowalewska, Adam Koziół, Luba Krasnitskaya, Robert Krasnodębski, Agnieszka Krawczak-Chmielecka, Andrzej Krempleski, Piotr Kubaszewski, Agnieszka Mikulska-Jolles, Ewa Ostaszewska-Żuk, Zuzanna Połynko, Dorota Pudzianowska, Adam Pyrek, Maria Roman, Olga Salomatova, Konrad Siemaszko, Joanna Smętek, Jacek Starzyński, Tadeusz Strączek, Marta Szczepanik, Marta Szuchnicka, Małgorzata Szuleka, Marcin Szwed, Maria Teichert, Zuzanna Warso, Natalia Węgrzyn, Konrad Wirkowski, Katarzyna Wiśniewska, Daniel Witko, Marcin Wolny.

Zarząd

Danuta Przywara – prezes zarządu
Maciej Nowicki – wiceprezes zarządu
dr Piotr Kładoczny – sekretarz zarządu
Lenur Kerymov – skarbnik zarządu
Dominika Bychawska-Siniarska – członek zarządu

Rada Fundacji

W 2018 roku doszło do ważkich zmian w Radzie Fundacji, jednak jej praca przebiegała bez zakłóceń, dzięki czemu Rada mogła wyznaczać kierunki rozwoju Fundacji.

I tak ze względu na stan zdrowia z członkostwa w Radzie zrezygnowały Halina Bortnowska-Dąbrowska oraz Teresa Romer, z kolei z uwagi na inne zobowiązania z członkostwa zrezygnował Marek Antoni Nowicki. W styczniu 2018 roku ze smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci profesora Jerzego Ciemnińskiego, z kolei w maju zmarł profesor Michał Nawrocki. Wszyscy członkowie i członkinie Rady wiele wnieśli w prace Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, za co ogromnie im dziękujemy. Ich zaangażowanie i praca pełna pasji nieustannie motywują nas do działania na rzecz praw człowieka.

W ciągu 2018 roku dołączyły natomiast do niej kolejne osoby: Henryka Bochniarz, Ireneusz Cezary Kamiński, Witolda Ewa Osiatyńska, Andrzej Rzepliński, Wojciech Sadurski.

Tak więc ostatecznie w 2019 rok Fundacja weszła z Radą w składzie: Henryka Bochniarz, Janusz Grzelak (przewodniczący), Ireneusz Cezary Kamiński, Witolda Ewa Osiatyńska, Andrzej Rzepliński, Wojciech Sadurski, Mirosław Wyrzykowski

1. DZIAŁANIA MOBILIZACYJNE I RZECZNICZE

1.1. Działalność rzecznicza w kraju i zagranicą

W ramach *rzecznictwa krajowego* eksperci HFPC koncentrowali się w 2018 roku przede wszystkim wokół nowego prawodawstwa dotyczącego Sądu Najwyższego. HFPC reagowała na bieżąco na próby przejęcia przez rządzącą większość parlamentarną kontroli nad tą instytucją. W przedłożonych opiniach prawnych i stanowiskach zwracała uwagę na zagrożenia z tego wynikające. Argumentowała, że nie tylko nie przyczynią się one do poprawy funkcjonowania Sądu Najwyższego, lecz również spowodują niekonstytucyjną ingerencję władzy wykonawczej w działalność tej instytucji.

HFPC skierowała ponadto do Senatu stanowisko w sprawie projektowanych zmian w Kodeksie wyborczym. Podkreśliła w nim, że zmiany polegające na zniesieniu możliwości głosowania korespondencyjnego naruszają Konstytucję oraz prawo międzynarodowe.

To co możemy niewątpliwie zaliczyć do sukcesów (dużo trudniejszych obecnie do osiągnięcia niż było to jeszcze kilka lat temu) to liczący się udział w częściowym zatrzymaniu destrukcji Sądu Najwyższego a także przyczynienie się do przygotowanie przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o nieletnich. Projekt ten dotyczył wykonania wyroku ETPC w sprawie Grabowski przeciwko Polsce, odnoszącej się do niezgodnego z prawem pozbawiania wolności w schroniskach dla nieletnich. Projekt ten przyjęty został przez Senat, na skutek petycji HFPC. Aktualnie (2019) jest przedmiotem prac sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka.

W 2018 r. *międzynarodowa działalność rzecznicza* HFPC koncentrowała się na dwóch głównych tematach: trwającym w Polsce kryzysie konstytucyjnym i atakach na wymiar sprawiedliwości oraz kurczącej się przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego.

W 2018 r. w życie weszły przepisy, które, jak już pisaliśmy wcześniej naruszając Konstytucję RP, zmieniły organizację Sądu Najwyższego oraz, w pierwotnej wersji, zmuszały prawie 40% sędziów Sądu Najwyższego do przejścia w stan spoczynku. Tak więc niezależność Sądu Najwyższego i jego dalsze funkcjonowanie było także jednym z głównych tematów opinii i analiz przygotowywanych przez HFPC dla zagranicznych partnerów – przedstawicieli instytucji międzynarodowych, służb dyplomatycznych i dziennikarzy. Eksperci i ekspertki HFPC brali udział w licznych spotkaniach i wysłuchaniach na temat polskiego wymiaru sprawiedliwości organizowanych w m.in. Radzie Europy (wysłuchanie przed Komitetem Spraw Prawnych w maju 2018), Unii Europejskiej (wysłuchanie przed komisją LIBE w Parlamencie Europejskim w listopadzie 2018 r.) i ONZ (robocze spotkanie w Regionalnym Biurze Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka w czerwcu 2018 r.).

Działalność rzecznicza HFPC opiera się przede wszystkim na analizach przygotowywanych przez ekspertów HFPC, które obejmują zarówno analizę wprowadzanych zmian prawnych jak również ich skutków dla całego systemu ochrony praw człowieka. Jednym z przykładów tej

działalności, jest opublikowany w kwietniu 2018 r. raport „Od kadr się zaczyna. Proces zmiany prezesów i wiceprezesów sądów w 2017-2018 r.”, który powstał w oparciu o 20 indywidualnych rozmów z prezesami i wiceprezesami sądów odwołanych na podstawie arbitralnych decyzji Ministra Sprawiedliwości. Raport prezentuje, w jaki sposób dokonywano zmiany kierownictwa sądu i jak głęboko upolityczniony był to proces.

Drugim z istotnych tematów w działalności rzeczniczej HFPC była kwestia kurczącej się przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego w Polsce i Europie. W tym zakresie, HFPC publikowała analizy pokazujące, jak ten trend rozwija się w Polsce, jak również zorganizowała debatę na temat globalnego wymiaru tego zjawiska. Kształtowaniu adekwatnej odpowiedzi społeczeństwa obywatelskiego na wyzwania przed nim stojące ma służyć również prowadzony wspólnie z Węgierskim Komitetem Helsińskim projekt adresowany do organizacji pozarządowych w Europie Środkowo-Wschodniej, którego celem jest wzmocnienie kompetencji tych organizacji i zacieśnienie współpracy między nimi.

Udział w międzynarodowych projektach nastawionych na polityki UE. Jedną z wykorzystywanych przez nas od lat form wpływu na polityki Unijne jest dostarczanie ciałom decyzyjnym Unii danych pochodzących z badań czy to realizowanych na zlecenie FRA czy też gromadzonych w trakcie realizacji międzynarodowych projektów badawczych pozwalających m.in. na identyfikację dobrych praktyk w poszczególnych krajach bądź też wypracowujących w oparciu o międzynarodowe doświadczenia rekomendacje pozwalające na podniesienie ale jednocześnie wyrównanie poziomu przestrzegania poszczególnych praw w obrębie całej Unii. W 2018 roku uczestniczyliśmy między innymi w projektach dotyczących:

W ramach tego typu działalności w 2018 roku uczestniczyliśmy w następujących projektach:

- „The Directive on the Right of Criminal Suspected or Accused Persons to Access a Lawyer and to Communicate with Consular Officials and other Third Parties upon Arrest” (Dyrektywa w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności I prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi I organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności)
- „Beyond Surrender” (Praktyka stosowania europejskiego nakazu aresztowania)
- „My lawyer, my rights – enhancing children’s rights in criminal proceedings in the EU” (Mój Prawnik, Moje Prawa. Wzmacnianie praw dzieci w postępowaniach karnych w Unii Europejskiej) a także stanowiący jego kontynuację projekt dotyczący wzmocnienia praw proceduralnych czyli efektywna implementacja prawa do pomocy prawnej w ramach Programu Sztokholmskiego („Strengthening procedural rights in criminal proceedings: effective implementation of the rights to a lawyer/legal aid under the Stockholm Program”)
- Prawa procesowe na posterunkach policji
- „ON-THE-MOVE – The reality of free movement for young European citizens migrating in times of crisis”

A także w szeregu badań realizowanych dla Agencji Praw podstawowych, były to m.in. badania dotyczące

- Access to a Lawyer and the European Arrest Warrant: application in practice with regard to fundamental rights („Dostęp do Adwokata i Europejski Nakaz Aresztowania: zastosowanie w praktyce w odniesieniu do praw podstawowych”)

- Fundamental Rights Issues in the Context of Border Management and Return (“Prawa podstawowe w kontekście zarządzania granicami i procedury powrotu”)
- Criminal Detention in the EU – Conditions and Monitoring (“Zatrzymanie w postępowaniu karnym w Unii Europejskiej – warunki i monitoring”)
- The Current Migration Situation in the EU – September-November 2018 (“Aktualna sytuacja dotycząca migracji w UE – Sierpień-Listopad 2018”)

1.2. Międzynarodowy Festiwal Watch Docs „Prawa Człowieka w filmie”

Już po raz 18. w ramach Międzynarodowego Festiwalu Filmowego Watch Doc’s „Prawa człowieka w filmie” promowaliśmy i upowszechnialiśmy światowej klasy społeczny film dokumentalny oraz idee praw człowieka i w skali ogólnopolskiej i międzynarodowej.

WATCH DOCS najstarszy festiwal filmu dokumentalnego w Warszawie – to festiwal filmu i debaty - projekcjom filmowym towarzyszą spotkania, dyskusje, warsztaty i inne wydarzenia – zarówno poświęcone prawom człowieka, jak i sztuce filmowej. Dzięki temu WATCH DOCS spełnia też rolę czynnika integrującego środowiska organizacji pozarządowych oraz branży filmowej. Dzięki wsparciu Nordic Council of Ministers, mogliśmy kontynuować drugą edycję projektu FUTURE DOCS naszego europejskiego projektu dla dokumentalistów i obrońców praw człowieka zapoczątkowanego przez festiwal WATCH DOCS jesienią 2015 r. Jest to platforma kreatywnych spotkań poszukujących inspiracji filmowców i aktywistów, z praktyki znających nie tylko problemy i inicjatywy z obszaru praw człowieka, ale i fascynujące ludzkie historie, jakie się za nimi kryją. Głównym celem FUTURE DOCS jest inspirowanie nowych filmów dokumentalnych o dużej sile społecznego oddziaływania. W 2018 w ramach tego projektu zorganizowane zostały warsztaty typu follow-up po warszawskich warsztatach z grudnia 2017 r. dla tych

filmowców i aktywistów, którzy podjęli międzynarodową współpracę nad konkretnymi projektami filmów (Praga,

podczas partnerskiego festiwalu One World), a później jury podjęło decyzję o przyznaniu nagrody FUTURE

DOCS na dalszy rozwój najbardziej obiecującego projektu polskiej dokumentalistce Magdalenie Pięcie,

współpracującej z białoruską aktywistką Anną Dziusekavą. Swoją nagrodę dla najciekawszego projektu filmu obrazującego m. in. pracę adwokata pro publico bono przyznała też Naczelna Rada Adwokacka.

WATCH DOCS to nie tylko festiwal międzynarodowy co roku odbywający się w Warszawie ale także Festiwal objazdowy odwiedzający miasta w całej Polsce

Q 2018 roku odwiedził on 34 miejscowości Festiwalowe filmy można było także oglądać w ramach projektu „WATCH DOCS na spacerze” (projekcje filmów z repertuaru festiwalu w ciągu roku w Kino U-jazdowski), a także on-line na kanale WATCH DOCS na platformach vod.pl i tokfm.pl, gdzie zgromadziły one rekordową liczbę widzów.

Ponadto uczestniczyliśmy w Szczycie Klimatycznym COP24 w Katowicach gdzie we współpracy z Ambasadą Królestwa Niderlandów, Polityką Insight i IKEA zorganizowaliśmy w katowickim Kinie Rialto trzydniowy Klimatyczny Festiwal Filmowy poświęcony zagadnieniom praw człowieka w kontekście globalnego ocieplenia. Wszystkim projekcjom filmów dokumentalnych towarzyszyły dyskusje panelowe z udziałem ekspertów, działaczy, polityków i publicystów. Bilety wstępu były bezpłatne.

WATCH DOCS, który ma pozytywne doświadczenia z zaszczepianiem idei i praktyki festiwalu filmów o prawach człowieka poza granicami Polski (Ukraina, Litwa, Kirgistan, Birma) w grudniu 2018 r. po raz czwarty współorganizował też festiwal w Mińsku na Białorusi, współpracując z organizacją pozarządową Zvyano.

WATCH DOC's w liczbach wyglądał imponująco. I tak m.in. 161226 widzów festiwalu i festiwalu w internecie; 60 filmów) pokazanych w 101 projekcjach), 52 wydarzenia towarzyszące, 36 gości zagranicznych, 198 wzmianek w mediach, 19 606 stałych fanów festiwalu; 76 wolontariuszy w samej tylko Warszawie.

1.3. Helsińska Inicjatywa dla Praw Człowieka

Prawa człowieka potrzebują swoich obrońców. Kurcząca się przestrzeń dla społeczeństwa obywatelskiego potęguje konieczność wzmocnienia i rozbudowania szerokiego ruchu obywatelskiego działającego na rzecz ochrony podstawowych praw i wolności. Stwarza to pole dla podejmowania nowych inicjatyw HFPC – by tworzyć kulturę szerokiego zaangażowania w obszarze praw człowieka, których popularyzowanie i przestrzeganie przekłada się ostatecznie na jakość życia każdego z nas.

W 2018 roku Helsińska Fundacja Praw Człowieka, dzięki wsparciu Open Society Foundations i Fundacji im. Stefana Batorego, zainicjowała nowy projekt – Helsińską Inicjatywę dla Praw Człowieka, która umożliwiła wspieranie działalności HFPC. Inicjatywa mobilizuje do systematycznego zaangażowania wokół wspólnych wartości poprzez działanie i regularne wsparcie finansowe organizacji.

W ramach Inicjatywy każdy może wybrać najdogodniejszą dla siebie formę zaangażowania. Do projektu zapraszamy wszystkich, którzy chcą z nami współpracować i aktywnie wspierać podstawowe prawa jednostki. Wspólnie zadamy o to, by zajęły one należne im miejsce w dyskusji publicznej, by taka rozmowa toczyła się także lokalnie i by wychodziła od rzetelnej informacji, wyników badań, ludzkiego doświadczenia czy też dokumentalnego kina i publikacji, stanowiących impuls dla podejmowania merytorycznych dyskusji.

Głównym celem Inicjatywy jest mocniejsze i wyraźniejsze zakotwiczenie działań HFPC w społeczeństwie polskim zarówno poprzez uruchomienie ściślejszych więzi z naszą organizacją (członkostwo w Inicjatywie) jak i wzmocnienie kanałów wpływu na jej działalność (składki członkowskie oraz tworzenie platformy do prowadzenia debat z udziałem ekspertów, organizowanych w Warszawie i lokalnie).

Cykl paneli dyskusyjnych stanowi platformę do rozważań na tematy fundamentalne dla systemu ochrony praw i wolności w Polsce. Debaty te są inspirowane również bieżącymi wydarzeniami. W 2018 roku zorganizowaliśmy panele dyskusyjne dotyczące: wniosków z protestu osób z niepełnosprawnościami; skutków orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej; dokumentowania kryzysu praworządności w Polsce; kurczącej się przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego; a także mowy nienawiści.

Przeprowadziliśmy społeczny monitoring wyborów samorządowych. Pod kątem mowy nienawiści i ksenofobicznych wypowiedzi przeanalizowaliśmy aktywność w Internecie kandydatów na prezydentów dziesięciu miast wojewódzkich. W efekcie powstał raport „Migranci, uchodźcy i ksenofobia w kampanii wyborczej 2018”. Rozpoczęliśmy także

obserwację postępowań sądowych dotyczących protestów wyborczych – jak wiele protestów złożono oraz w jaki sposób sądy je rozpatrywały. Dzięki sieci lokalnych obserwatorów i obserwatorek, monitorowaliśmy wybrane protesty.

1.4. Etyka, prawa człowieka i nowe technologie - projekt SIENNA

W 2018 roku realizowaliśmy Projekt SIENNA (Stakeholder-informed ethics for new technologies with high socio-economic and human rights impact), który zajmuje się kwestiami etycznymi i związanymi z prawami człowieka w trzech obszarach technologii: genomiki człowieka, tzw. ulepszania człowieka (ang. Human enhancement) i interakcji człowiek-maszyna (robotyka, sztuczna inteligencja). HFPC była liderem w zakresie opracowania metodologii prowadzenia badań prawnych oraz jest między innymi odpowiedzialna za opracowanie raportu na temat prawnych, w tym prawo-człowieczych, wymagań dotyczących obszaru human enhancement.

1.5. Edukacja

HFPC podejmowała liczne działania edukacyjne skierowane do różnych grup odbiorców.

Projekt „Lekcje o prawach człowieka” dedykowany był szkołom i innym instytucjom pracującym z młodzieżą. Większość zajęć dotyczyła pojęć z zakresu praw i wolności człowieka oraz możliwości dochodzenia praw oraz przeciwdziałania dyskryminacji. W lekcjach w różnych szkołach wzięło łącznie udział 1 314 uczniów. HFPC prowadziła również kolejny kurs e-learningowy „Prawa człowieka” otwarty jak i poprzednie dla wszystkich zainteresowanych. W 2018 roku w kursie wzięło udział 309 osób.

We współpracy z Fundacją Heinricha Boella oraz Komisją Europejską HFPC prowadziła także projekt „Monitoring zmian legislacyjnych w prawie migracyjnym oraz szkolenia na temat prawa migracyjnego i innych aspektów migracji”.

W ramach projektu prowadzono szkolenia dla różnych grup zawodowych i uczniów, jak również badanie zgodności polskich przepisów prawa migracyjnego z prawem unijnym, Europejską Konwencją o prawach człowieka oraz orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Trybunału Sprawiedliwości UE. W szkoleniach wzięło udział 434 osób.

Nieustająco od 1993 roku staramy się uwrażliwiać współobywateli na naruszenia praw i wolności człowieka prowadząc program Prawa człowieka w Tybecie. Robiliśmy to także w 2018 roku prowadząc stronę internetową, współpracując z organizacjami działającymi na rzecz tybetu na świecie wreszcie dostarczając opinii i wiedzy wszystkim którym to interesuje.

1.6. Udział w krajowych i międzynarodowych sieciach organizacji społecznych

HFPC kontynuuje działania w następujących sieciach organizacji:

- ECRE
- Europejska Platforma Swobód Obywatelskich Liberties (przedstawicielka HFPC jest w Zarządzie)
- Europejska Sieć na rzecz Wykonywania Orzeczeń ETPC – European Implementation Network (przedstawicielka HFPC jest w Zarządzie)
- EU Russia Civil Society Forum

- Grupa Zagranica
- Human Rights Film Festival Network
- Justice
- Konsorcjum organizacji społecznych działających na rzecz uchodźców i migrantów
- KOS – Komitet Obrony Sprawiedliwości
- The Civic Solidarity Platform
- The Committee on International Control over the Human Rights Situation in Belarus
- The Human Rights House Foundation

Współpraca z organizacjami międzynarodowymi: ONZ, Rada Europy, Unia Europejska, OBWE

2. PROGRAMY PRAWNE

W 2018 roku HFPC prowadziła stałe programy prawne, czyli: Program Interwencji Prawnej, Program Spraw Precedensowych, oraz Klinikę Prawa „Niewinność”.

Fundacja prowadziła w ich ramach szereg działań dotyczących uchodźców i migrantów – w tym udzielała pomocy prawnej, prowadziła sprawy cudzoziemców w Polsce oraz przed sądami międzynarodowymi, monitorowała sytuację na granicy, jak również monitorowała i opiniowała zmiany prawne. Działania na rzecz uchodźców i migrantów stanowią ważną część pracy Fundacji od początków jej działania.

Ponadto realizowaliśmy wydzielone projekty, jak np. projekt pomocy prawnej dla dziennikarzy i blogerów. Projekt ten realizowany jest w ramach finansowego wsparcia udzielonego przez Media Legal Defense Initiative, międzynarodową organizację wspierającą litygację strategiczną na rzecz dziennikarzy, niezależnych mediów i blogerów na świecie.

Z kolei przy finansowym wsparciu Clifford Chance Foundation HFPC realizowała projekt „Nie tylko Strasburg? Alternatywne międzynarodowe instrumenty ochrony praw człowieka”. W ramach projektu i we współpracy z doświadczonymi ekspertami powstał szereg materiałów szkoleniowych i publikacji. Opublikowano m.in. raport „Do Luksemburga zamiast do Strasburga?” na temat roli Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w ochronie praw człowieka.

2.1. Program Interwencji Prawnej

Program Interwencji Prawnej podejmuje bieżące i szybkie interwencje w sprawach, w których doszło do naruszeń praw człowieka. W 2018 r. PIP podjął 60 interwencji dotyczących m. in. przemocy Policji, wolności słowa, praw osób pozbawionych wolności czy prawa do obrony. Program objął obserwacją 300 spraw sądowych, w tym 120 dotyczących udziału w zgromadzeniach publicznych. Ponadto HFPC przyjęła 1000 osób na dyżurach prawnych, z czego połowę stanowili cudzoziemcy szukający pomocy prawnej natomiast 3100 osób zwróciło się do nas listownie z tego 1250 były to osoby proszące nas o pomoc po raz pierwszy.

Przemoc Policji

W 2018 r. ruszył proces sądowy w sprawie Igora Stachowiaka, który zmarł po użyciu przez policjantów paralizatora. Sprawa ta z jednej strony stanowić może kolejny przykład nadużycia

uprawnień ze strony funkcjonariuszy Policji, których monitorowaniem Fundacja zajmuje się od początku swojego istnienia. Z drugiej, stała się przedmiotem burzliwej debaty publicznej i ma szczególne znaczenie w kontekście budowania kultury braku tolerancji dla tortur. HFPC uczestniczy w tym postępowaniu w charakterze organizacji społecznej. Sąd – decydując o przyłączeniu Fundacji do sprawy – stwierdził, iż leży to w interesie wymiaru sprawiedliwości.

Program Interwencji Prawnej podjął ponadto kilkanaście interwencji dotyczących przekroczenia uprawnień przez Policję.

Wolność słowa

HFPC podjęła szereg interwencji w związku z próbami ograniczenia wolności słowa.

W związku z ograniczeniem dostępu do Sejmu w czasie trwania protestu osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów, HFPC wydała stanowisko, w którym zwrócono uwagę, że działanie to ingeruje w prawo do pozyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej, swobodę wypowiedzi i wolność prasy.

Wydaliśmy również opinię odnoszącą się do nowych zasad wprowadzonych w Sądzie Okręgowym w Krakowie, w której zauważyliśmy, że mogą one utrudniać dostęp dziennikarzy do budynku sądu i ograniczać prawo pracowników sądu do udzielania informacji prasie.

Zareagowaliśmy również, kiedy Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji upomniała stację Nickelodeon Polska w związku z emisją odcinka serialu pt. „Harmidom”, w którym przedstawiono parę osób homoseksualnych wychowujących dziecko.

Prawa osób pozbawionych wolności

Jednym ze stałych elementów działalności HFPC jest monitorowanie praw osób pozbawionych wolności. Wielokrotnie występujemy do jednostek penitencjarnych z pismami interwencyjnymi w sprawach braku odpowiedniego leczenia zgłaszających się do nas osadzonych osób. Interesujemy się również problemem długotrwałego stosowania tymczasowego aresztowania. W 2018 r. podjęliśmy interwencje m.in. w sprawach: ponad 3-letniego tymczasowego aresztowania, śmierci dwóch osadzonych w ciągu dwóch dni na terenie Zakładu Karnego we Włocławku, osadzonych, którzy nie otrzymywali właściwego leczenia, jak również zarzutu gwałtu i pobicia przez funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Prawo do obrony

Kolejnym z głównych obszarów działalności Programu Interwencji Prawnej w 2018 roku były sprawy dotyczące prawa do rzetelnego procesu, ze szczególnym uwzględnieniem prawa do obrony. Obserwacją objęliśmy 300 spraw sądowych, w tym 120 dotyczących udziału w zgromadzeniach publicznych. Ponadto, spośród wszystkich prowadzonych spraw, część z nich zakończyła się wystąpieniem Fundacji do określonych podmiotów.

Do Fundacji zgłaszali się osadzeni z aresztów śledczych oraz zakładów karnych. Częstym problemem, który ich dotykał było ograniczanie kontaktu z obrońcą. HFPC podejmowała interwencje także w tych sprawach.

Sukcesy

Jednym z największych sukcesów Programu Interwencji Prawnej była sprawa p. Wojciecha, który złamał nogę podczas tymczasowego aresztowania. Choć konieczne było

przeprowadzenie operacji, wniesiono przeciwko niemu akt oskarżenia na tydzień przed planowanym zabiegiem, co w praktyce uniemożliwiało jego wykonanie – zmieniał się bowiem organ dysponujący p. Wojciechem - z prokuratury na sąd. W wyniku naszej interwencji, sąd okręgowy na pilnie zwołanym posiedzeniu zarządził o przeprowadzeniu zabiegu pod konwojem.

Zapadł prawomocny wyrok w sprawie byłego Komendanta Wojewódzkiego Policji, który był oskarżony o współpracę z przestępcami w sprawie tzw. mafii paliwowej. Mężczyzna został uznany za niewinnego, a teraz uzyska od Skarbu Państwa 700 tysięcy złotych zadośćuczynienia za bezpodstawne tymczasowe aresztowanie. Sprawa rozpoczęła się w 2005 roku. Pan M. "... Byliście jedynymi, którzy w tak trudnych dla nas chwilach podaliście nam pomocną dłoń"

2.2. Program Spraw Precedensowych

Jedną z form działania HFPC jest litygacja strategiczna. Uczestnictwo Fundacji w postępowaniach sądowych i administracyjnych przed sądami krajowymi lub organami międzynarodowymi ma na celu uzyskanie przełomowych wyroków zmieniających praktykę lub przepisy prawa w konkretnych kwestiach.

W 2018 roku HFPC prowadziła ponad 100 spraw, w których zapadło wiele precedensowych rozstrzygnięć. Przedmiot działań PSP stanowiły przede wszystkim sprawy dotyczące zakazu tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, w tym związane z dostępem do odpowiedniej opieki medycznej; prawa do wolności i bezpieczeństwa osobistego; prawa do niezależnego sądu; wolności słowa i ekspresji; wolności zgromadzeń i zrzeszania się; zakazu dyskryminacji; zbiorowego wydalenia cudzoziemców.

W 2018 roku w ramach Programu Spraw Precedensowych:

- profesjonalni pełnomocnicy reprezentowali klientów na zasadach pro bono w **54** sprawach, zapewniając im nieodpłatną pomoc prawną i wsparcie merytoryczne;
- HFPC występowała w **40** postępowaniach przed ETPC dążąc do uzyskania ważnych standardów w zakresie ochrony praw człowieka;
- HFPC w **11** sprawach występowała jako organizacja społeczna;
- HFPC w **7** postępowaniach przedstawiła opinię przyjaciela sądu przed ETPC, sądami powszechnymi i administracyjnymi prezentując szerszy aspekt rozpatrywanej sprawy i jej precedensowe znaczenia dla praw i wolności jednostki.

Prawnicy Programu Spraw Precedensowych starają się coraz częściej sięgać po mechanizmy ochrony praw człowieka przewidziane w Traktatach Europejskich, w tym m.in. inspirować zadawanie pytań prejudycjalnych do TSUE, a także składać skargi do odpowiednich organów ONZ.

Przykłady spraw

Europejski Trybunał Praw Człowieka po raz pierwszy rozpatrywał skargę dotyczącą przeprowadzenia ekshumacji wbrew woli rodziny zmarłego¹

Europejski Trybunał Praw Człowieka orzekł, że przeprowadzenie ekshumacji Arkadiusza Rybickiego i Leszka Solskiego wbrew woli ich żon naruszało art. 8 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Wyrok ma bez wątpienia charakter precedensowy. Trybunał po raz pierwszy rozpatrywał skargę dotyczącą przeprowadzenia ekshumacji wbrew woli rodziny zmarłego. Do wykonania wyroku konieczne będzie nie tylko wypłacenie skarżącym zadośćuczynienia, ale także nowelizacji Kodeksu postępowania karnego.

Wyrok NSA w sprawie refundacji leku dla osoby cierpiącej na przewlekły ból²

Odmowa refundacji jedyne go leku przynoszącego ulgę pacjentce w konkretnej sytuacji finansowej jest faktycznym odebraniem jej prawa do leczenia bólu. Taka decyzja jest nie tylko sprzeczna z prokonstytucyjną wykładnią ustawy o refundacji, ale również ze znowelizowaną niedawno ustawą o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, która przyznaje wszystkim prawo do leczenia bólu.

Naczelny Sąd Administracyjny uchylił wyrok WSA i decyzję Ministra Zdrowia odmawiającą refundacji leku zawierającego susz z konopi osobie cierpiącej na przewlekły ból. Pacjentka cierpi na schorzenie objawiające się silnymi bólami nóg, które uniemożliwiają normalne funkcjonowanie i zmuszają ją do poruszania się o kulach.

Zakaz Marszu Równości w Lublinie

HFPC uczestniczyła w postępowaniu w sprawie odwołania od zakazu organizacji Marszu Równości w Lublinie. Decyzję taką Prezydent Lublina uzasadniał zagrożeniem ze strony potencjalnych kontrmanifestantów, którzy zapowiadali stosowanie przemocy wobec uczestników Marszu.

W postępowaniu przed sądem apelacyjnym Fundacja argumentowała m.in., że decyzja Prezydenta Lublina o zakazie organizacji zgromadzenia była niezgodna ze standardami wynikającymi z EKPC, a ponadto miała charakter dyskryminacyjny. Sąd uwzględnił zażalenia i uchylił decyzję prezydenta Lublina – marsz się odbył.

Pierwszy wyrok Trybunału w Strasburgu dotyczący detencji cudzoziemców w Polsce

W 2018 r. ETPC wydał wyrok w sprawie Bistieva i Inni p. Polsce. Trybunał stwierdził w nim naruszenie prawa do życia rodzinnego (art. 8 Konwencji). Wyrok ETPC wynikał z braku wzięcia pod uwagę dobra trójki dzieci podczas decydowaniu o pozbawieniu wolności, do czego

¹ <http://www.hfhr.pl/etpc-ekshumacje-ofiar-katastrofy-smolenskiej-wbrew-woli-ich-rodzin-naruszyly-art-8-ekpc/>

² <http://www.hfhr.pl/wyrok-nsa-w-sprawie-refundacji-leku-dla-osoby-cierpiacej-na-przewlekly-bol/>

polские władze były zobowiązane na podstawie m.in. Konwencji praw dziecka ONZ czy Karty praw podstawowych UE.

Jest to pierwszy wyrok ETPC odnoszący się do umieszczania dzieci w strzeżonych ośrodkach. Jednocześnie potwierdza on obawy wysuwane od lat przez organizacje pozarządowe, że dobro dziecka nie jest w odpowiedni sposób brane pod uwagę przy decydowaniu o umieszczeniu rodzin w tego typu placówkach.

3. PROGRAM MIĘDZYNARODOWY

Wzmocnienie ruchu na rzecz praw człowieka na świecie jest jednym z celów strategicznych HFPC. W 2018 roku obszarem szczególnego zainteresowania były Rosja, kraje Europy Wschodniej, Kaukazu oraz Azji Centralnej, gdzie prowadziliśmy działania monitoringowe, litygację strategiczną, działania edukacyjne, jak również wspieraliśmy obrońców i obrończynie praw człowieka.

W związku z postępującym procesem kurczenia się przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego ruch na rzecz praw człowieka mierzy się z systemowymi problemami, poszukując odpowiedzi na tak ważne pytania, jak np. w jaki sposób angażować w działania na rzecz praw człowieka nowych aktywistów, w jaki sposób zachować istniejącą infrastrukturę ruchu na rzecz praw człowieka i jaka powinna być odpowiedź zachodzące negatywne procesy. Poszukujemy odpowiedzi na te pytania poprzez międzynarodową współpracę, badania i dyskusje.

HFPC współpracowała z koalicjami organizacji pozarządowych z Kazachstanu, Kirgistanu i Tadżykistanu, prowadząc działania na rzecz prewencji tortur. W Ukrainie wspieraliśmy organizacje pozarządowe skupione w ramach Koalicji „Sprawiedliwość dla pokoju na Donbasie”, prowadzące monitoring praw człowieka na terenach objętych konfliktem zbrojnym we wschodniej Ukrainie. W Rosji rozpoczęliśmy ważny projekt z zakresu monitoringu praw człowieka w instytucjach penitencjarnych. Wspieraliśmy także organizacje pozarządowe z Białorusi w ramach procesów sprawozdawczych w instytucjach ochrony praw człowieka ONZ. Z kolei na Kaukazie Południowym włączyliśmy się w prace związane z reformą wymiaru sprawiedliwości po aksamitnej rewolucji w Armenii, pracowaliśmy także na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami w Gruzji.

3.1. Monitoring praw człowieka

W 2018 roku wspólnie z Koalicją przeciwko Torturom prowadziliśmy monitoring miejsc detencji. Udało nam się przeprowadzić 16 wizytacji, w tym w aresztach śledczych i placówkach psychiatrycznych. Wspólnie z lokalnymi partnerami badaliśmy też kwestie finansowej wykonalności wprowadzenia Krajowego Mechanizmu Prewencji w Tadżykistanie oraz stan techniczny krajowych centrów medycyny sądowej.

HFPC wraz z organizacjami partnerskimi zgromadziła obszerną dokumentację przypadków naruszeń praw człowieka (m.in. pozasądowych egzekucji, tortur, przemocy seksualnej, wymuszonych zaginięć, utraty zdrowia i mienia przez ludność cywilną w wyniku konfliktu), która w przyszłości będzie stanowić materiał dowodowy w postępowaniach przed krajowymi i

międzynarodowymi organami dotyczącymi przestępstw popełnionych w trakcie konfliktu na Donbasie.

Uzbekistan

Ekspersi Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka przeprowadzili misję monitoringową, której celem było zbadanie warunków panujących w miejscach pozbawienia wolności w Uzbekistanie w świetle przestrzegania standardów międzynarodowych oraz praw i wolności człowieka. HFPC przeprowadziła rozmowy z 17 osobami pozbawionymi wolności, w tym dziennikarzami, obrońcami praw człowieka, politykami, przedsiębiorcami, a także z byłym pracownikiem policji. Jeden z rozmówców spędził blisko 20 lat w więzieniu, odbywając karę w pięciu różnych miejscach. Na podstawie doświadczeń i przeżyć respondentów z Uzbekistanu powstanie raport wskazujący na poważne naruszenia praw człowieka w miejscach pozbawienia wolności, w tym stosowanie tortur, które niejednokrotnie prowadziły do śmierci.

Armenia

W 2018 roku opublikowaliśmy raport na temat dostępu do rzetelnego procesu sądowego w sprawach dotyczących członków Sasna Tsrer. Raport jest wynikiem misji wyjaśniającej do Armenii, której przewodziła Helsińska Fundacja Praw Człowieka. Członkowie misji przeprowadzili 33 wywiady z 45 osobami, w tym prawnikami, działaczami organizacji pozarządowych, dziennikarzami i przedstawicielami Izby Adwokackiej, a także władz państwowych. Na podstawie przeprowadzonych badań dochodzimy do wniosku, że podczas rozpraw sądowych dotyczących członków Sasna Tser, które rozpoczęły się w czerwcu 2017 roku, naruszono zasady rzetelnego procesu sądowego, a prawo obrońców do wykonywania zawodu zostało utrudnione.

3.2. Litygacja strategiczna

W 2018 roku HFPC rozpoczęła realizację programu litygacji strategicznej na obszarze post-radzieckim. Oprócz tradycyjnych metod prowadzenia litygacji strategicznej, jak np. składanie opinii przyjaciela sądu do międzynarodowych trybunałów, skupiamy się także na wcześniejszych etapach postępowania.

W ramach działań prawnych HFPC złożyła 4 opinie przyjaciela sądu (*amicus curiae*) przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka, 2 opinie prawne przed sądami krajowymi w Kirgistanie i opinię prawną przed sądem krajowym w Tadżykistanie. Zwróciliśmy się także do Komitetu Ministrów Rady Europy w związku z niewykonaniem przez Azerbejdżan wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczących skazywania dziennikarzy na wieloletnie kary pozbawienia wolności za zniesławienie.

Mursalijew i inni p. Azerbejdżanowi

HFPC złożyła opinię przyjaciela sądu w sprawie Mursalijew i inni przeciwko Azerbejdżanowi, przedstawiając Trybunałowi standardy dotyczące prawa do opuszczenia jakiegokolwiek kraju, zawarte w Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych ONZ. W swojej opinii HFPC opisała też szerszy kontekst prezentujący sytuację w Azerbejdżanie oraz systematyczne represje władz wobec społeczeństwa obywatelskiego. Miało to znaczenie w tej sprawie, ponieważ skarżący to głównie niezależni dziennikarze oraz obrońcy praw człowieka, a zatem mogą być prześladowani w związku ze swoją działalnością. W swojej opinii HFPC skupiła się również na statusie skarżących jako świadków i przedstawia czynniki, które należy

wziąć pod uwagę przy ocenie, czy nałożone na nich ograniczenia są zgodne z prawem i konieczne w demokratycznym społeczeństwie. 13 grudnia 2018 roku Europejski Trybunał Praw Człowieka orzekł w tej sprawie stwierdzając, że doszło do naruszenia art. 13 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz art. 2 Protokołu 4 do Konwencji.

Sprawa T.A.

W październiku 2018 r. Pierwomajski sąd rejonowy w Biszkeku wydał orzeczenie zobowiązujące Republikę Kirgistanu do wypłaty zadośćuczynienia w wysokości 200 000 som (około 3 000 USD) rodzinie mężczyzny, który zmarł w wyniku stosowania tortur. Orzeczenie ma precedensowy charakter – po raz pierwszy w praktyce sądowej Kirgistanu sąd przyznał zadośćuczynienie, mimo iż postępowanie karne w związku ze stosowaniem tortur nie zostało zakończone i dotychczas nikogo nie pociągnięto do odpowiedzialności. HFPC złożyła w tej sprawie opinię przyjaciela sądu.

Lefter i inni p. Ukrainie i Rosji

W opinii poruszono problem ochrony dziennikarzy przekazujących informacje z konfliktów zbrojnych w kontekście sytuacji mediów relacjonujących wojnę we wschodniej Ukrainie. „Dziennikarze relacjonujący konflikty zbrojne odgrywają bardzo ważną rolę w informowaniu opinii publicznej o ich przebiegu, w tym w ujawnianiu i nagłaśnianiu zbrodni wojennych, naruszeń praw człowieka i innych nadużyć, które mogą mieć wówczas miejsce. Jednocześnie media stają się coraz częściej celem ataków osób zaangażowanych w działania wojenne i dlatego wymagają szczególnej ochrony. Dlatego też chcieliśmy przyczynić się do rozwoju gwarancji ETPC chroniących korespondentów wojennych”.

3.3. Przekazywanie posiadanego know how

Działania edukacyjne w 2018 roku miały na celu przede wszystkim wsparcie i rozwój lokalnego społeczeństwa obywatelskiego w krajach Europy Wschodniej, Kaukazu i Azji Centralnej. W ramach działań na rzecz eliminacji tortur w Tadżykistanie dzieliliśmy się naszym doświadczeniem w zakresie implementacji standardów międzynarodowych. Ponadto HFPC wraz z Biurem na Rzecz Praw Człowieka i Praworządności z Tadżykistanu zorganizowała w Duszanbe szkolenie dla grupy monitorującej miejsca detencji poświęcone metodologii prowadzenia monitoringu oraz opracowaniu raportów.

Wraz z partnerami z Ukrainy prowadziliśmy działania edukacyjne, które doprowadziły do podwyższenia kwalifikacji i przeszkolenia nowych osób w zakresie prowadzenia monitoringu praw człowieka oraz zaangażowania małych organizacji i lokalnych działaczy z obwodu donieckiego i ługańskiego w pracę przy dokumentowaniu konfliktu.

Realizowane w ramach litygacji strategicznej działania również służą nam jako narzędzie edukacji dla sędziów, prokuratorów i adwokatów w zakresie praw człowieka.

3.4. Wsparcie obrońców praw człowieka

W związku z postępującym procesem kurczenia się przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego ruch na rzecz praw człowieka mierzy się też z systemowymi problemami. obrońcy praw człowieka, działacze społeczni i niezależni dziennikarze stali się grupą szczególnie narażoną na represje ze strony władz. Dlatego jednym z priorytetów HFPC w 2018

roku było udzielenie pomocy obrońcom praw człowieka oraz członkom ich rodzin znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej.

W grudniu 2018 roku w ramach obchodów 20-lecia Deklaracji ONZ o obrońcach praw człowieka przeprowadziliśmy mini-kampanię. Przedstawiliśmy sylwetki pięciu obrońców praw człowieka, żeby przybliżyć naszym odbiorcom ich pracę. Mamy zaszczyt pracować z wieloma odważnymi, wrażliwymi i niezawodnymi ludźmi. Znakomitą ilustrację stanowi tu cytat z wypowiedzi współzałożycielki Mioskiewskiej Grupy Helsińskiej Ludmiły Michajłownej Aleksiejewej :

“Najważniejsza jest dla mnie ludzka godność. Sama o wiele łatwiej zniosę głód niż upokorzenie”

4. KOMUNIKACJA

Komunikacja zewnętrzna Fundacji jest integralną częścią wszystkich podejmowanych działań i służy między innymi szerokiej edukacji publicznej, ale także umacnianiu wizerunku HFPC jako organizacji eksperckiej.

Działania komunikacyjne HFPC mają na celu **zdobycie poparcia społecznego**, mobilizowanego zarówno do różnorodnych działań pro bono, jak i wsparcia finansowego Fundacji.

HFPC korzysta z różnych kanałów komunikacji, ale przekaz jest w nich zintegrowany, zmienia się tylko język dostosowany do grupy odbiorców.

Jednym z ważnych kanałów komunikacji jest strona internetowa (dostępna pod adresem: www.hfhr.pl). W 2018 roku opublikowaliśmy na niej 227 informacji i notek w języku polskim oraz 112 w języku angielskim. Strona w tym czasie odnotowała 330 550 odsłon.

@hfhrpl, czyli Fundacja w mediach społecznościowych

W 2018 roku Helsińska Fundacja Praw Człowieka wzmocniła swoją obecność w mediach społecznościowych. Popularne kanały, takie jak Facebook, Twitter, YouTube, Instagram czy LinkedIn stały się płaszczyzną, dzięki której HFPC jest w stałym kontakcie zarówno z ekspertami specjalizującymi się w prawach człowieka, jak i osobami, którym treści przekazywane przez Fundację są bliskie. Dzięki włączeniu w komunikację nowych narzędzi, HFPC dotarła do jeszcze większej grupy zróżnicowanych odbiorców.

Facebook – Helsińska Fundacja Praw Człowieka do końca 2018 zgromadziła 55 204 fanów (o ponad 2600 osób więcej niż w roku ubiegłym). Grupa obserwatorów Fundacji stale rośnie, a swoją aktywność wyraźnie akcentuje poprzez czynne komentowanie i udostępnianie publikowanych treści.

Twitter – liczba obserwatorów/ek w 2018 roku wzrosła do ponad 8 000 (o ponad 2300 osób więcej niż w roku ubiegłym). Tweety Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka były komentowane i udostępniane przez wiodących liderów opinii, a także popularne media i dziennikarzy. Oprócz konta Fundacji również poszczególni eksperci byli aktywni na tej platformie.

Instagram – w 2018 roku HFPC wdrożyła działania zmierzające do zwiększenia liczby odbiorców. Instagram to serwis popularny szczególnie wśród młodszych użytkowników mediów społecznościowych. Na koniec 2018 roku profil HFPC śledziło 350 osób

LinkedIn – w 2018 roku HFPC postanowiła wykorzystać ten kanał komunikacji i założyła konto, aby docierać ze swoim przekazem do grup profesjonalistów, w szczególności do prawników.

YouTube – komentarze w formie filmików są ważnym elementem komunikacji Fundacji, która jest przez nas wykorzystywana we wszystkich kanałach społecznościowych, ale na YouTube można zapoznać się z pełną dokumentacją.

Newsletter – ważny element komunikacji z subskrybentami, którzy chcą być regularnie informowani o dokonaniach Fundacji (grupa około 2200 osób). W 2018 roku wysłaliśmy 47 numerów tego mailingu.

Media

HFPC dbała o regularną obecność w różnych mediach, które umożliwiają dotarcie z przekazem do nowych grup odbiorców. Fundację reprezentowali eksperci, którzy aktywnie komentowali zarówno sprawy bieżące, jak i prezentując efekty pracy Fundacji w określonych dziedzinach. HFPC sprawnie reagowała na zapytania medialne, jak również proaktywnie promowała własne wiadomości i newsy.

Grupa ekspertów, którzy się wypowiadali w imieniu Fundacji była szeroka, realizując tym samym model wieloosobowej reprezentacji w mediach. W efekcie w 2018 roku odnotowano ponad 4300 wzmianek na temat Fundacji – w internecie (ponad 3800) i prasie (blisko 500), monitoring nie obejmuje segmentu RTV.

Publikacje

W 2018 roku wydaliśmy

- „Prawa osób pozbawionych wolności – podstawowe problemy prawne i praktyczne” Raport 2018
- „Prawo dostępu do obrońcy w świetle prawa europejskiego. Podręcznik”
- „Racism & Discrimination in Employment in Europe 2013-2017”
- Raport alternatywny do Komitetu Przeciwko Torturom (CAT) – Tadżykistan
- Children’s rights behind bars 2.0” – raport krajowy z wykonywania projektu
- „Do Luksemburga zamiast do Strasburga?” – raport na temat roli Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w ochronie praw człowieka
- „Pracuje tak, jak powinien?” – raport o działaniach Trybunału Konstytucyjnego w 2017 roku
- „Wyrok w Strasburgu to nie koniec!” – raport na temat wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka
- „Inside Police Custody – prawa procesowe na posterunkach policji” Raport krajowy HFPC
- Instrukcja dla państw członkowskich UE „Jak zagwarantować prawa dzieciom znajdującym się w konflikcie z prawem?”
- Raport „O (nie)dostępnym dostępie do adwokata”

- „Od kadr się zaczyna. Zmiana prezesów i wiceprezesów sądów powszechnych”
- Poradnik „Prawa dzieci pozbawionych wolności i ich reintegracja z perspektywy zasady partycypacji”
- Praktyczny przewodnik dla prawników „Jak bronić dziecka, które popadło w konflikt z prawem?”
- „Praktyczny Przewodnik. Monitorowanie miejsc pozbawienia wolności, w których przebywają dzieci”
- „Praktyka stosowania europejskiego nakazu aresztowania w Polsce jako państwie
- „Reintegracja wychowanków placówek resocjalizacyjnych”
- „Sprawy precedensowe z zakresu praw człowieka 2018” – raport HFPC
- „Wzmocnienie praw procesowych w postępowaniu karnym”
- „Złe traktowanie osób podejrzanych i zatrzymanych przez funkcjonariuszy Policji.”
Raport z badania ankietowego adwokatów